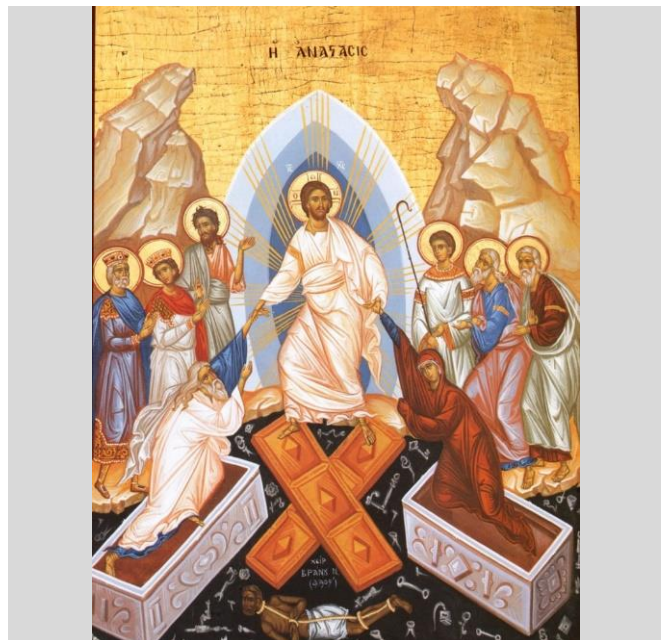

STAUROS

č. 7 apríl 2021

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

slovičko o SLOVE

Už druhý krát po sebe je slávenie Paschy spojené s obmedzeniami kvôli pandémie. Sviatok všetkých sviatkov nemôžeme osláviť tak, ako by sme chceli. Možno aj z tejto frustrácie vznikajú vtipy typu, ako dokonca táto pandémia má zabrániť aj samotnému Kristovi, aby opustil svoj hrob, keďže platí zákaz vychádzania...

Preto na tomto pozadí znova vyvstáva celkom jednoduchá otázka: Čo vlastne znamená Pascha pre kresťana, pre človeka? A do akej miery ju môžu obmedziť nejaké vonkajšie opatrenia?

Priznám sa, že prvé, čo mi opäť napadlo v súvislosti s Paschou, bolo slovo komunikácia. Zmyslom a poslaním tajomstva Veľkej noci, tajomstva Paschy je zapojiť človeka do komunikácie s Trojjediným Bohom. Teda na prvom mieste nestojí „ospravedlivenie“ človeka alebo zmierna obeta Pána Ježiša, ale na vrchole stojí totálna, úplná, intímna komunikácia s Bohom.

Povieme si, že to znie akosi zvláštne, všedne, nesviatočne. Ako mi Vzkriesenie Ježiša Krista môže pomôcť v mojej komunikácii s Bohom? Veď aj pred Vzkriesením Pána Ježiša sa človek snažil komunikovať s Bohom a išlo to. V Starom zákone na to boli presne určené predpisy. A my dobre vieme, na čo slúžili. Aby sa človek mohol priblížiť k Bohu bez následkov. Poznáme výroky, že človek nemôže vidieť Boha a zostať ďalej nažive. Stretnúť Boha bolo životu nebezpečné. A čo na tomto pozadí znamená, že Pán Ježiš prichádza na svet, že zomiera a vstáva z mŕtvych? Čo znamená, že Kristus robí Paschu?

Pomôže nám znova význam slova Pascha. Vieme, že Pascha znamená prechod. Prechod z otroctva na slobodu. Prechod zo smrti do života. Čo sa už ale pripomína menej, je prívlastok, ktorý sa s ním spája. Aký je to prechod? V hebrejskom jazyku totiž zaznieva dôležitá vec – tento prechod je *šetrný*. Je to prechod, pri ktorom ma Boh ušetrí. Podobne, ako krátko pred odchodom z Egypta ušetril prvorođených v Izraelských rodinách pred smrťou. Tak, ako ušetril Izraelitov pred Egyptanmi v Červenom mori. Pán Ježiš robí Paschu, robí prechod cez hlbiny smrti, aby nás ušetril pred hlavným problémom – nie fyzickou ale večnou smrťou. V tomto duchu hovorí aj P. Raniero Cantalamessa, že Vzkriesenie je predovšetkým aktom nesmiernej nežnosti, s ktorou Boh Otec vo

Svätom Duchu svojím Všemohúcim Slovom budí Ježiša, Syna človeka zo smrti. A toto je začiatok novej komunikácie. Boh prechádza všetkými oblasťami života nie ako pozorovateľ, ale ako jeden z nás. Ako „Boh s ľudskou tvárou.“ Prechádza radosťou i bolesťou. Prechádza spoločenstvom i samotou. Prechádza obklopený masami, ale prechádza aj opustenosťou a nepochopením. Prechádza nadšeným prijatím, ale aj smutným odmietnutím. Prečo tým prechádza? Aby to všetko ponoril do života Najsvätejšej Trojice. Každá oblasť môjho života môže byť ponorená v Bohu. Toto je dar Boha pre nás, ktorý vrcholí v Pasche a bude zavŕšený v Kristovom návrate to neba. A práve tu môže začať naša komunikácia. Začína ju Boh. Svojím Slovom. Preto na Paschu zakaždým čítame a počúvame prólog sv. evanjelia podľa sv. Jána, ktorý naoko s udalosťami okolo Veľkej noci nesúvisí. Ale to iba naoko. Lebo práve o toto ide. O Slovo Boha, ktoré pôsobí vzkriesenie. Je to Slovo Boha, ktoré sa nepomíne, aj keď sa pomínú nebo a zem. Emeritný pápež Benedikt XVI. to vyjadruje veľmi trefne slovami: „*Každá láska túži po večnosti. Každá láska chce trvať večne. Božia láska po večnosti nielen túži, ale ju aj spôsobuje. Ona ňou je. A táto láska Boha prichádza k človeku skrze Slovo.*“ Preto keď mi hovoríme o dare nesmrteľnosti a vzkriesenia, čo to pre nás znamená? Aký je to vlastne dar? Že ako *človek som partner Boha v dialógu*. Toto je cesta nášho vzkriesenia. Že neustále vstupujem do životného dialógu s Bohom. Je mi to darované, lebo Slovo sa stalo telom a prebývalo medzi nami a otvorilo nám tak cestu k nesmrteľnosti.

Zaujal ma príbeh z konca 2. sv. vojny z koncentračného tábora Buchenwald. Keď tam dorazili spojeneckí vojaci so zámerom oslobodiť preživších, narazili na nedôveru väzňov. Oni totiž videli len ďalších vojakov v iných uniformách. Možno iba nová tyrania pod inou vlajkou. A nechceli opustiť svoje úkryty. Ich nedôvera sa prelomila až vo chvíli, kde istý rabín Hershel Schachter – keď im on, žid v ich rodnej reči začal hovoriť: „Pokoje, bratia, teraz ste naozaj slobodní!“ Až tieto slová pôsobili, že väzni začali opúšťať svoje úkryty. Povedal to jeden z nich jazykom, ktorému rozumeli.

Aké sú jedni z prvých slov vzkrieseného Krista apoštolom? „Pokoje Vám.... Prijmite sv. Ducha“ Boh prichádza ako jeden z nás, aby nám jasnou rečou povedal: „Vyjdite z úkrytu! Nezostávajúte v hrobe svojho hriechu! Už nemusíte byť väzňami svojho strachu, egoizmu...“ Toto je Kristova Pascha a túto Paschu chce urobiť aj so mnou. Možno máme rôzne obmedzenia, ale nikto nemôže zamedziť tomu, aby sme urobili túto Paschu spolu Ježišom Kristom, aby sme vyšli zo svojich hrobov.

SVETLÝ TÝŽDEŇ

Svetlý týždeň je týždňom radosti, pretože Kristus zničil kráľovstvo smrti a moc hriechu a založil Božie kráľovstvo. Smrť už viac nebude panovať na ľudskom živote, nebo bolo znovu otvorené pre všetkých. Túto skutočnosť navonok symbolizujú otvorené kráľovské a diakonské (severné a dužné) dvere na ikonostase, ktoré sa nezatvárajú počas Svetlého týždňa (zatvárajú sa až na Svetlú sobotu po liturgii). Celé ľudstvo a celý vesmír boli obnovené mocou Ducha. Podľa dávnej tradície, novopokrstení, ktorí vstúpili do nového života v nádeji vzkriesenia, nosili svoje biele krstné rúcha počas celého tohto týždňa. Počas Svetlého týždňa sa nespievajú spevy za zomrelých, pretože Kristus zničil moc smrti (Namiesto Vičnaja pamjat' sa spieva Christos voskrese; podobne namiesto Mnohaja l'ita sa spieva Christos voskrese). Počas Svetlého týždňa sa každý deň berie jeden hlas po poradí (pondelok – 2. hlas, utorok – 3. hlas, etc.), pričom siedmy hlas sa vynecháva. Na liturgii má každý deň svoj prokimen a Aleluja. Počas tohto týždňa udeľuje kňaz všetky žehnania s krížom; tento týždeň je voľnica (v piatok nie je zdržanlivosť od mäsa). Až do sviatku Nanebovstúpenia Pána sa používa svetlá liturgická farba.

Dnes plače vládca pekiel: „Už je koniec mojej moci! Pastier sa dal ukrižovať, aby vzkriesil Adama. Strácam všetkých, ktorým som kral'oval. Donútil ma prepustiť tých, ktorých som pohltil.“ Ukrižovaný hroby otvoril a zosnulým vystúpiť dovolil. Bezmocná je vláda smrti. Sláva, Pane, tvojmu krížu i tvojmu vzkrieseniu. (stychira z večierne Veľkej soboty)

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 5. – 11. 4. 2021

Svetlý Pondelok	8:00 Utiereň (cirkevnoslovanská) 9:00 Svätá liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Svätá liturgia (slovenská) 17:00 Večiereň
Svetlý Utorok	7:00 Utiereň (cirkevnoslovanská) 17:00 Sv. liturgia, večiereň (slovenská)
Svetlá Streda	7:00 Utiereň (slovenská) 17:00 Sv. liturgia, večiereň (cirkevnoslovanská)
Svetlý Štvrtok	7:00 Utiereň (cirkevnoslovanská) 17:00 Sv. liturgia, večiereň (slovenská)
Svetlý Piatok	7:00 Utiereň (slovenská) 17:00 Sv. liturgia, večiereň (cirkevnoslovanská) * rod. Cipan
Svetlá Sobota	8:00 Utiereň (cirkevnoslovanská) 17:00 Sv. liturgia, večiereň (slovenská) * na úmysel darcov
Nedeľa Antipaschy - Tomášova	8:00 Utiereň (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Večiereň

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 12. – 18. 4. 2021

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne veľká večiereň
NEDEĽA	Tretia po Pasche - O myronosičkách, 3. hlas 8:00 Utiereň (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Večiereň (slovenská)

OZNAMUJEME

- Počas Svetlého týždňa sa v chráme modlíme o 7.00 hod. paschálnu utiereň. Po skončení večernej sv. liturgie s tradičným začiatkom o 17.00 sa modlíme večiereň. Na Svetlú sobotu sa utiereň začneme modliť o 8.00 hod. Pripomíname, že celý Svetlý týždeň je voľnica.
- Vzhľadom na uvoľnenie opatrení ponúkame možnosť sv. spovede i podania eucharistie mimo sv. liturgie po individuálnej dohode, na ktorú môžete využiť kontakty farského úradu resp. jednotlivých kňazov. Zároveň je potrebné dodržiavať všetky platné pandemické opatrenia.
- Do pozornosti dávame aj sv. liturgiu slávenú a prenášanú z kaplnky TV Lux. Najbližšie ju budeme sláviť na Svetlú sobotu, 10. 4. 21 o 7:00 hod.
- Pripomíname, že počas pracovných dní (pondelok až piatok) sa v našom chráme o 15. hodine modlíme 9-ty čas a následne vykladáme k adorácii najsv. eucharistiu. Budeme v tom znova pokračovať od Tomášovej nedele.
- Aj tento rok prosíme o podporu našej farnosti dvoma percentami z daní prostredníctvom nášho občianskeho združenia *Stauros Bratislava*, ktoré sme založili aj na tento účel. Potrebné tlačivá nájdete okrem chrámu aj na internetovej stránke farnosti: <https://bratislava.grkatba.sk/darujte-2/>. Ďakujeme srdečne za Vašu podporu.

ĎAKUJEME

- Bohu známa rodina darovala pre potreby farnosti 50 €, iná Bohu známa darovala 100 €, rod. Bodnárová darovala 100 €. Všetkým štedrým darcom vyslovujeme vdáčné „*Pán Boh odmeň!*“
- Ďakujeme všetkým za Vaše modlitby, vďaka ktorým môžeme naďalej zostať jedným spoločenstvom, aj keď sa fyzicky nestretávame. Ďakujeme všetkým kantorom – spevákom, ktorí naďalej robia službu, aby mohli bohoslužby v chráme pokračovať.
- Ďakujeme za upratovanie chrámu pred sviatkami Paschy *rod. Semberovej a Vavříkovej*.

LÚČIME SA

- V uplynulých dňoch naše farské spoločenstvo opustili jeho doteraz najstaršie členky – *p. Hafia Jacošová († 97) a p. Mária Hudáková († 96)* Pohrebné obrady sa uskutočnili počas Veľkého týždňa na Ružinovskom a Martinskom cintoríne v Bratislave. *Večná im pamiatka!*

KONTAKT

- **V prípade otázok, sv. spovede alebo iných požiadaviek nás, prosím, kontaktujte:**
osobne: o. Rastislav Čížik, farár, tel.: 0911/400 845,
e-mail: bratislava@grkatba.sk
o. Stanislav Diheneščík, výpomocný duchovný, tel.: 0903/946 717